

NYA FREDRIKA BREMER-PAPPER I KUNGL. BIBLIOTEKET

Af

O. WIESELGREN, Stockholm

AR 1915 FÖRVÄRFVADE KUNGL. BIBLIOTEKET genom köp af f. d. notarien G. Ehnemark i Stockholm en del handskrifter af Fredrika Bremer. Samlingen utgjordes af lösa blad, hopförda i tvenne buntar, men alldeles oordnade och utan hvarje inbördes sammanhang. Då papperen innevarande höst blifvit genomgångna i och för katalogisering — att detta ej skett tidigare har berott på mellankommande omständigheter af olika slag — har det visat sig, att man af dem kan hämta åtskilliga bidrag till kännedomen både om Fredrika Bremers personlighet och hennes verk. En kortfattad redogörelse för samlingens innehåll torde därför i denna tidskrift vara på sin plats.

Hufvuddelen af samlingen utgöres af ett stort antal excerpter från skilda författare. Fredrika Bremer har tydligen haft för vana att alltid, då hon läste något nytt arbete, anteckna hvad som särskildt intresserade henne och bevara det. Dessa excerpter äro visserligen gjorda utan allt system och troligtvis i många fall ganska mycket på måfå, under inflytande af stundens stämning eller med tanke på planerade litterära verk, men trots detta äro de af ett visst intresse så till vida, att de visa oss, hvad Fredrika Bremer ansett särskildt viktigt och anmärkningsvärdt i de böcker, hon läste. Att hon åtminstone under sina tidigare år var en mångläserska af första ordningen veta vi ju både genom hennes egna meddelanden och genom hennes korrespondens med Böklin. De excerpter, som befinna sig i föreliggande samling, bestyrka till fullo detta intryck. Hon har läst en otrolig mängd arbeten af det mest skiftande slag och synbarligen nedlagt mycken möda på att tillgodogöra sig deras innehåll. Men man har samtidigt ett starkt intryck af den brist på konsekvens och målmedvetenhet, som alltigenom präglade hennes studier. Hon läser skönlitteratur, historia, filosofi och teologi, allt med samma energi men utan att göra fullt klart för sig, hur mycket möda och hur lång tid det skulle kosta att grundligt sätta sig in blott i ett enda af dessa fack. Särskildt ägnar hon en utomordentlig uppmärksamhet åt teologien och bibelforskningen. Ur Olshausens bekanta bibelkommentar har